

Länsstyrelsen
Skåne

[Startsida](#) > [Samhällsplanering & kulturmiljö](#) > [Landskapsvård](#) > [Kulturmiljöprogram](#) > [Särskilt värdefulla kulturmiljöer i Skåne](#) > [Kulturmiljöstråk](#) > Landsvägen Trelleborg-Simrishamn-Brösarp, väg 9

Landsvägen Trelleborg-Simrishamn-Brösarp, väg 9

Landsvägen som sträcker sig från Trelleborg via Ystad, Hammenhög, Simrishamn, Kivik och Brösarp går idag under namnet väg 9.

De belägg för vägen som går att finna är bland annat hur den är återgiven på Skånska rekognosceringskartan från 1812-1820 och likaså från Generalstabskartan från 1860-talet. Här finner man att sträckningen är i stort den samma som idag även om man hittar en del nya sträckningar.

Om man vid tidigt 1800-tal startade sin färd i Trelleborg så gick vägen söder om byarnas vångar på strandallmanningen. Längs med vägen låg husbebyggelse och fiskelägen samt kvarnar. Namnen är de samma som idag (Gislöv, Böste, Smyge, Hörtekvärn, Abbekås, Skarsvik och Ystad) men med en helt annan koncentration av bebyggelse.

På 1810-talet var bebyggelsen längs med stranden näst intill obefintlig. Men vid 1800-talets mitt enligt Generalstabskartan kan man märka en klar ökning i antalet hus utmed vägen. Färden fortsatte därefter vidare genom gräsmarkerna söder om Öja mosse. På 1860-talet verkar detta vägavsnitt inte haft någon större användning vilket förmodas då vägen är angiven med en väldigt tunn markering. Istället tog nog många vägen över Stora Herrestad där det bland annat fanns ett gästgiveri. När man passerat bron över Köpinge å eller Nybroån så vek vägen mot nordost och mot Glemminge. Därmed lämnades strandallmanningen och det bar in i odlingsbygden, vilket innebar att vägsträckan också ledde in i och genom bybebyggelse (Glemminge, S Spjutstorp, Hannas, Hammenhög, Vranarp, Järrestad och Simrishamn).

Efter Simrishamn fortsatte landsvägen utmed Östersjön, genom Baskemölla, förbi Vik, genom Rörum, passerande Svabesholm och Svinaberga, förbi Kivik och Ravlunda för att till sist nå Brösarp. Förmodligen är en kort vägsträcka borta mellan Rörum och Svabesholm. Från nuvarande väg kan man se en äldre bro öster om vägen i Tångdala. Detta är sannolikt en av få avbrott på den äldre vägsträckningen.

År 1649 infördes gästgiveriförordningen och skjutsfärdspenningen och då fick vi en del av de kulturlämningar som vi än i dag kan se utmed vägen. Det fanns behov av bra vägar för krigstransporter, postutdelning, sträckangivelser och mat- och skjutssystem utmed vägarna. Gästgiverier finns t ex utmed sträckan i Hammenhög och Brösarp. I städerna Simrishamn och Ystad och Trelleborg kunde man naturligtvis också få sig något till livs eller byta hästar.

Milstenar finns idag i Mossbystrand, Svarte, Glemminge, Hammenhög, Vranarp, Järrestad, Vik, Rörum, Kivik, Ravlunda och Brösarp. I Simrishamn finns till exempel två gamla broar som ligger vid sidan av nuvarande väg/bro nämligen Vitebro i norr och Hamnabro väster om stan.

På 1500-talet bidrog alla bönder i Ingelstads härad till underhållet av Nybro en mil öster om Ystad. För underhållet av bron stod det skrivet att alla skulle bidra med en skäppa säd vart 20:e år. Detta var otillräckligt och Ystad borgerskap såg istället till att bron vidmakthölls genom kompletterande insatser. År 1594 yrkade de på ett bidrag från häradets bönder vart femte år istället eftersom bron var i så dåligt skick. Detta fick Ystads borgerskap så småningom igenom med hjälp av påtryckning från konungen. När det gällde vägarnas underhåll under den danska tiden så fanns inget liknande system som för brounderhållet, utan bönderna skulle utifrån tillsägelse från länsman ställa upp med grus och verktyg. Utmed landsvägen strax öster om Trelleborg finns en allé i oxel. Träden håller på att bli gamla och en hel del luckor har uppstått. Utmed landsvägen uppstod en del bensinmackar i byarna.

Motiv för bevarande

Vägsträckningen har på flera ställen idag dragits utanför samhällen och i nya stråk, men till största del är även den gamla landsvägen väl bevarad. Man kan alltså följa vägens utveckling som vägens olika åldersringar i landskapet. Till exempel går numera väg 9 utanför Baskemölla och Rörums bebyggelsemiljöer men den gamla sträckningen ligger också kvar i bykärnorna och nyttjas för mindre trafik. Sannolikt är det få sträckor som rivits upp.

Berörda kommuner

Simrishamn, Skurup, Tomelilla, Trelleborg och Ystad.

Se på karta

[Landsvägen Trelleborg-Simrishamn-Brösarp](#)

[Rapportera fel på sidan](#)